

การวิจัยการพัฒนากทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง ของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา และสาขาวิชาอื่น ในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

A Study of the Development of Self-access Searching Information Skill of Education Students and Non-education Students in Nakhon Ratchasima Rajabhat University

เพชรสุดา ภูมิพันธ์^{1*}, พนิตนันท์ อุดมทรัพย์², วาระดี ชาญวิรัตน์¹ และ สุภาวดี วิสุวรรณ¹
Petsuda Phumiphan^{1}, Panitnan Udomsap², Waradee Chanvirat¹ and Supawadee Wisuwan¹*

ABSTRACT

The purposes of this study were to 1) develop self-access searching information skill and 2) compare the development of educational and non-educational programs students' self-access searching information, Nakhon Ratchasima Rajabhat University. The samples were 566 students ,selected by purposive sampling which were 459 students of education and 107 students of non-education who were studying in the second semester academic year 2012. The research methodology applied to the experimental research design in one-short case study by using 4 hearts instructional lesson plan models and searching information evaluation form. Also, Z-test and percentage were used for data analysis.

The results were as followed :

1) students of both educational and non-educational programs tend to develop continuously according to criteria of searching information. The bibliography writing is stratified in the fifth time. However, students of non-educational programs obtained the reliability information criteria, the bibliography writing criteria decreased the development in the fifth time,

¹ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นครราชสีมา 30000

Faculty of Education, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand.

² คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา นครราชสีมา 30000

Faculty of Humanities and Social Sciences, Nakhon Ratchasima Rajabhat University, Nakhon Ratchasima 30000, Thailand.

* Corresponding author, e-mail: petsuda1@hotmail.com

2) The development of students of both educational and non-educational programs' self-access searching information skill followed by searching criteria two more sources and it differed in the fifth time while writing bibliography criteria differed from the third, the fourth, and the fifth times and the reliability of the information criteria differed in the fourth time.

Keywords: searching skill, under graduate students, Nakhon Ratchasima Rajabhat University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาอื่นในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาภาคปกติที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 ได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งเป็นนักศึกษาที่คณะผู้วิจัยรับผิดชอบในการสอนจำนวน 566 คน ประกอบด้วย นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา จำนวน 459 คน และนักศึกษาสาขาวิชาอื่น จำนวน 107 คน การวิจัยครั้งนี้ประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental design) แบบ One-shot Case Study โดยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ 4 ใจ โมเดลที่คณะผู้วิจัยสร้างขึ้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แผนการจัดการเรียนรู้ 4 ใจ โมเดลและแบบประเมินการสืบค้นข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ Z-test และค่าร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า 1) นักศึกษาทั้งสองสาขาวิชามีแนวโน้มการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามลำดับในการเข้าเรียน ครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 ครั้งที่ 4 และครั้งที่ 5 ส่วนนักศึกษาสาขาวิชาอื่นมีการพัฒนาลดลงตามเกณฑ์การเขียนบรรณานุกรมในการเข้าเรียนครั้งที่ 5 และ 2) การเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาอื่นตามเกณฑ์การสืบค้นมากกว่าสองแหล่งขึ้นไปมีความแตกต่างกันในการเข้าเรียน ครั้งที่ 5 การเขียนบรรณานุกรมมีความแตกต่างกันตั้งแต่การเข้าเรียน ครั้งที่ 3 ครั้งที่ 4 และครั้งที่ 5 และความน่าเชื่อถือของข้อมูลมีความแตกต่างกันในการเข้าเรียน ครั้งที่ 4

คำสำคัญ : ทักษะการสืบค้น นักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยเฉพาะการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนานักศึกษาให้เป็นผู้ใฝ่รู้ มีความรอบรู้ เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาของประเทศไทยกำหนดมาตรฐานผลการเรียนรู้ที่คาดหวังสำหรับนักศึกษาระดับปริญญาตรีของไทยไว้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณธรรมและจริยธรรม ด้านความรู้ ด้านทักษะทางปัญญา ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ และด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การจัดการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้าน

ทักษะทางปัญญากำหนดไว้ว่า นักศึกษาต้องสามารถค้นหาข้อเท็จจริง ทำความเข้าใจและสามารถประเมินข้อมูลแนวคิดและหลักฐานใหม่ๆ จากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย และใช้ข้อมูลในการแก้ไขปัญหาและงานอื่นๆ ด้วยตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. 2552 : 6) องค์การที่ทำหน้าที่ผลิตบัณฑิตให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาดังกล่าว คือสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งสถาบันดังกล่าวต้องให้ความสำคัญและจัดการเรียนการสอนทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติเพื่อให้นักศึกษามีความสามารถที่กำหนดไว้ จากการวิจัยของสายสุนีย์ คำวรรณะ (2551 : บทคัดย่อ) เรื่องทักษะการ

สืบค้นสารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีทักษะการสืบค้นสารสนเทศอยู่ในระดับต่ำ นักศึกษามีปัญหาในการใช้โปรแกรมค้นหาในระดับมาก และยังขาดทักษะในการสืบค้นทำให้ผลสืบค้นไม่ตรงกับความต้องการ

นักจิตวิทยาการเรียนรู้กลุ่มพฤติกรรมนิยมเชื่อว่านิสัยของมนุษย์สามารถพัฒนาขึ้นได้โดยกฎแห่งความถี่ โดยการทำซ้ำๆ ยิ่งสิ่งเร้าและการตอบสนองเกิดขึ้นร่วมกันบ่อยครั้งเท่าไรนิสัยก็จะมีพลังมากขึ้นเท่านั้น (ประยูทธ ไทยธานี. 2555 : 57) จากความสำคัญ ปัญหาและความเชื่อในการพัฒนามนุษย์โดยการ ทำซ้ำดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาอื่นในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา และสาขาวิชาอื่นในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
2. เพื่อเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา และสาขาวิชาอื่นในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยใช้แผนการจัดการเรียนรู้ 4 ใจ โมเดล ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้น แผนการจัดการเรียนรู้ 4 ใจ โมเดล ประกอบด้วย 1. สนใจ หมายถึง การเห็นความสำคัญและการชมเชย 2. เข้าใจ หมายถึง การให้ข้อมูลการทำงานและการสะท้อนผล 3. ร่วมใจ หมายถึง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การเปรียบเทียบผลงานซึ่งกันและกันและการร่วมมือร่วมพลัง และ 4. ประทับใจ หมายถึง การทบทวนการตอบคำถามและการเห็นประโยชน์ 4 ใจ โมเดล แต่ละใจมีความสัมพันธ์ในลักษณะส่งเสริมซึ่งกันและกัน

ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาและนักศึกษาสาขาวิชาอื่นในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองตามแผนการจัดการเรียนรู้ 4 ใจ โมเดล

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาภาคปกติที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 โดยเป็นนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา จำนวน 7,804 คน นักศึกษาสาขาวิชาอื่น จำนวน 12,515 คน รวมจำนวน 20,319 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาได้จากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งเป็นหมู่เรียนที่คณะผู้วิจัยรับผิดชอบการสอน ประกอบด้วย นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา จำนวน 459 คน และนักศึกษาสาขาวิชาอื่นจำนวน 107 คน รวมจำนวน 566 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ 4 ใจ โมเดล ซึ่งคณะผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการวิจัยเอกสาร (Research documentary) ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่ปรึกษาโครงการวิจัย และสัมภาษณ์อาจารย์ผู้มีประสบการณ์การสอนในระดับอุดมศึกษาถึงแนวปฏิบัติที่ดีสร้างขึ้นเป็นรูปแบบของการเรียนการสอนที่เน้นกระบวนการเรียนรู้ นำเสนอแนวคิดในลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ ที่เรียกว่า 4 ใจ โมเดล ตรวจสอบความเที่ยงตรงด้านเนื้อหา (Content validity) โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และนำแผนการจัดการเรียนรู้ 4 ใจ โมเดลที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 61 คน พบว่า นักศึกษามีการพัฒนาทักษะสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องตามเกณฑ์การสืบค้นข้อมูลมากกว่าสองแหล่งขึ้นไปและเกณฑ์การเขียนบรรณานุกรมในการเข้าเรียน ครั้งที่ 2-4 ส่วนเกณฑ์ความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูล มีการพัฒนาทักษะในการเข้าเรียน ครั้งที่ 1-4 แต่ผลการพัฒนาทักษะ ครั้งที่ 5 มีการพัฒนาน้อยลงทั้งสามเกณฑ์ ทั้งนี้เป็นเพราะนักศึกษาส่วนหนึ่งไม่ทำการสืบค้นมาในชั้นเรียนเนื่องจากจัดเตรียม

งานวันวิทยาศาสตร์ของคณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งคณะผู้วิจัยวิเคราะห์แล้วมิใช่เป็นผลมาจากแผนการจัดการเรียนรู้ 4 ใจ โมเดล คณะผู้วิจัยทำการปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ 4 ใจ โมเดลเพื่อนำไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป ขั้นตอนการสร้างนวัตกรรมนี้เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนานวัตกรรมเพื่อใช้ในการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาอื่นในมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา

แบบประเมินการสืบค้นข้อมูล คณะผู้วิจัยศึกษาและสรุปเป็นแบบประเมิน ขอคำปรึกษาจากที่ปรึกษาโครงการ คณะผู้วิจัยได้วิเคราะห์เกณฑ์จากที่ศึกษาและจากที่ปรึกษาโครงการสรุปเป็น 3 เกณฑ์ คือ เกณฑ์การสืบค้นมากกว่าสองแหล่งขึ้นไป เกณฑ์การเขียนบรรณานุกรม และเกณฑ์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล

แบบแผนการทดลองประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental design) แบบ One-shot Case Study (ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. 2555 : 172)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ 4 ใจ โมเดล โดยสอนสอดแทรกในรายวิชาที่คณะผู้วิจัยรับผิดชอบสอนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2555 รวมแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 ครั้ง โดยไม่เน้นรวมการเปิดประเด็นการจัดกิจกรรม และบันทึกผลการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูล

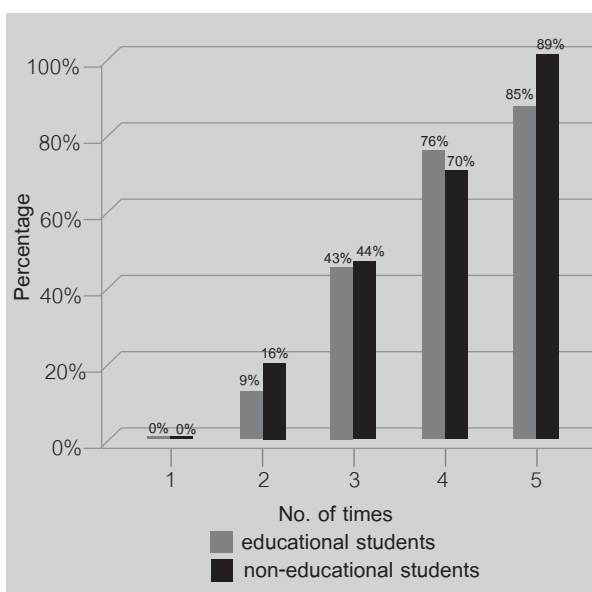
การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลการสืบค้นเฉพาะนักศึกษาผู้เข้าเรียนทุกครั้งเท่านั้น โดยเป็นนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา จำนวน 368 คน และนักศึกษาสาขาวิชาอื่น จำนวน 61 คน รวมจำนวน 429 คน วิเคราะห์การพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองโดยการหาค่าร้อยละและวิเคราะห์การเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาอื่นโดยการทดสอบ Z-test

สรุปผลการวิจัย

1. การศึกษาการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองของนักศึกษาตามเกณฑ์ การสืบค้นข้อมูลมากกว่าสองแหล่งขึ้นไป เกณฑ์การเขียนบรรณานุกรมและเกณฑ์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีดังนี้

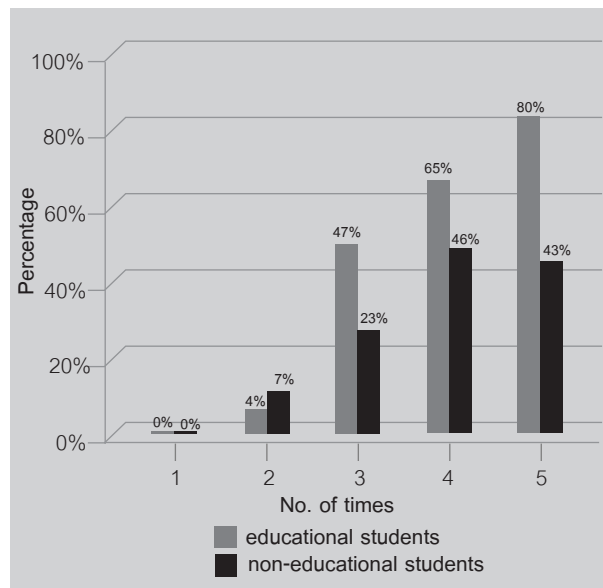
1.1 เกณฑ์การสืบค้นข้อมูลมากกว่าสองแหล่งขึ้นไป ผลวิจัยดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ค่าร้อยละของการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาและสาขาวิชาอื่นตามเกณฑ์การสืบค้นมากกว่าสองแหล่งขึ้นไป

เกณฑ์การสืบค้นข้อมูลมากกว่าสองแหล่งขึ้นไปในการเข้าเรียนครั้งที่ 1 นักศึกษาทั้งสองสาขาวิชาไม่มีพัฒนาการ (ร้อยละ 0) แต่การเข้าเรียนตั้งแต่ครั้งที่ 2-5 มีแนวโน้มการพัฒนาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยนักศึกษาสาขาวิชาศึกษามีพัฒนาการร้อยละ 9, ร้อยละ 43, ร้อยละ 76 และร้อยละ 85 ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาสาขาวิชาอื่นมีพัฒนาการร้อยละ 0, ร้อยละ 16, ร้อยละ 44, ร้อยละ 70 และร้อยละ 98 ตามลำดับ

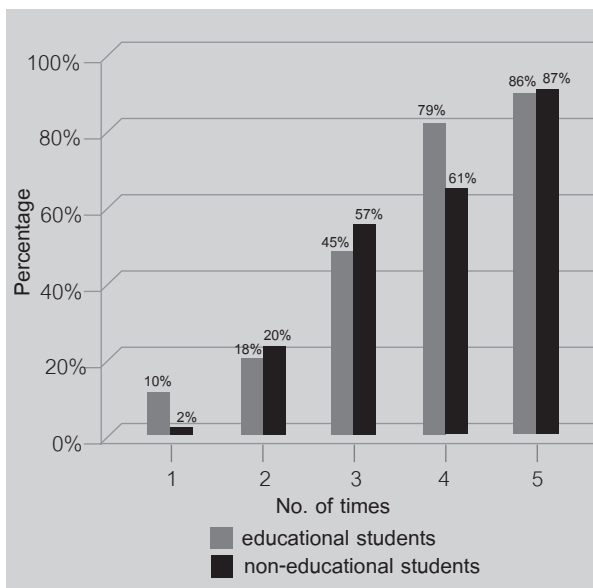
1.2 เกณฑ์การเขียนบรรณานุกรม ผลวิจัย ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 ค่าร้อยละของการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูล
ด้วยตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา

เกณฑ์การเขียนบรรณานุกรมในการเข้าเรียนครั้งที่ 1 นักศึกษาทั้งสองสาขาวิชาไม่มีพัฒนาการ (ร้อยละ 0) แต่การเข้าเรียนตั้งแต่ครั้งที่ 2-5 มีแนวโน้มการพัฒนาที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษาที่มีพัฒนาการร้อยละ 4, ร้อยละ 47, ร้อยละ 65 และร้อยละ 80 ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาสาขาวิชาอื่นมีพัฒนาการร้อยละ 7, ร้อยละ 23 และร้อยละ 46 ตามลำดับ ยกเว้นครั้งที่ 5 มีพัฒนาการลดลงเท่ากับร้อยละ 43

1.3 เกณฑ์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล ผลวิจัย ดังภาพที่ 3

ภาพที่ 3 ค่าร้อยละของการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูล
ด้วยตนเองของนักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา
และสาขาวิชาอื่นตามเกณฑ์ความน่าเชื่อถือของ
ข้อมูล

เกณฑ์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล นักศึกษาทั้งสองสาขาวิชา มีแนวโน้มการพัฒนาที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง การเข้าเรียนครั้งที่ 1-5 พบว่า นักศึกษาสาขาวิชาการศึกษา มีพัฒนาการร้อยละ 10, ร้อยละ 18, ร้อยละ 45, ร้อยละ 79 และร้อยละ 86 ตามลำดับ ส่วนนักศึกษาสาขาวิชาอื่น มีพัฒนาการร้อยละ 2, ร้อยละ 20, ร้อยละ 57, ร้อยละ 61 และร้อยละ 87 ตามลำดับ

2. การเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองโดยทดสอบสมมติฐาน สัดส่วนความแตกต่างระหว่างนักศึกษาทั้งสองสาขาวิชาตามเกณฑ์การสืบค้นมากกว่าสองแหล่งขึ้นไป เกณฑ์การเขียนบรรณานุกรมและเกณฑ์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล ผลวิจัยดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 คะแนนการเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองจำแนกตามเกณฑ์การสืบค้นข้อมูล

เกณฑ์การสืบค้น	ครั้งที่ สืบค้น	ร้อยละของจำนวน นักศึกษาที่ผ่านเกณฑ์ การพัฒนาทักษะ การสืบค้นข้อมูล		ผลการทดสอบ		แปลผล
		สาขา วิชาการ ศึกษา	สาขาอื่น	z-test	P	
การสืบค้นมากกว่า 2 แหล่งขึ้นไป	2	9	16	1.66	0.10	ไม่แตกต่าง
	3	43	44	0.14	0.89	ไม่แตกต่าง
	4	76	70	-0.99	0.32	ไม่แตกต่าง
	5	85	98	2.77**	0.00	แตกต่าง
การเขียน บรรณานุกรม ถูกต้อง	2	4	7	1.03	0.30	ไม่แตกต่าง
	3	47	23	-3.46**	0.00	แตกต่าง
	4	65	46	-2.79**	0.00	แตกต่าง
	5	80	43	-6.02**	0.00	แตกต่าง
ความน่าเชื่อถือของข้อมูล	2	18	20	0.37	0.71	ไม่แตกต่าง
	3	45	57	1.72	0.09	ไม่แตกต่าง
	4	79	61	-3.01**	0.00	แตกต่าง
	5	86	87	0.21	0.84	ไม่แตกต่าง

การเปรียบเทียบการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองของนักศึกษาทั้งสองสาขาวิชาตามเกณฑ์การสืบค้นมากกว่าสองแหล่งขึ้นไป พบว่า มีความแตกต่างกันในครั้งที่ 5 ($Z = 2.77$, $P = 0.00$) ทดสอบตามเกณฑ์การเขียนบรรณานุกรมถูกต้อง พบว่า มีความแตกต่างกันตั้งแต่ครั้งที่ 3 ($Z = -3.46$, $P = 0.00$) ครั้งที่ 4 ($Z = -2.79$, $P = 0.00$) และครั้งที่ 5 ($Z = -6.02$, $P = 0.00$) และทดสอบ ตามเกณฑ์ความน่าเชื่อถือของข้อมูล พบว่า มีความแตกต่างกันในครั้งที่ 4 ($Z = -3.01$, $P = 0.00$)

อภิปรายผล

1. การพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในการเข้าเรียนครั้งที่ 2 ครั้งที่ 3 ครั้งที่ 4 และครั้งที่ 5 ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแผนการจัดการเรียนรู้ 4 ใจ โมเดล ประกอบด้วย สนใจ เข้าใจ ร่วมใจและประทับใจ ที่มีกลวิธีที่หลากหลาย กล่าวคือ มีการจูงใจให้นักศึกษาสนใจด้วยวิธีการให้นักศึกษาเห็นความสำคัญและมีการชมเชยเมื่อทำได้ถูกต้อง มีการให้ข้อมูลที่เพียงพอ

เหมาะสมต่อการปฏิบัติการ มีการสะท้อนผลกลับเพื่อสร้างความเข้าใจ ใช้วิธีการเรียนรู้ร่วมกันโดยการเปรียบเทียบและการร่วมมือกันเรียนรู้ มีการทบทวนความรู้และการชี้ให้เห็นประโยชน์ที่จะได้รับ การเรียนรู้เน้นการฝึกทักษะโดยการปฏิบัติจริง อีกทั้งมีการใช้วิธีการทำซ้ำๆ บ่อยๆ ให้เกิดการจดจำเพื่อการคงอยู่ของผลการเรียนรู้ การเรียนรู้เป็นไปตามลำดับ และเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ทำให้นักศึกษาค้นพบ

ความรู้เพื่อการพัฒนาด้วยตนเอง เมื่อนักศึกษาเรียนรู้ผ่านกระบวนการดังกล่าวจึงทำให้ผลการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลมีแนวโน้มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ Powling (2010 : 23) และ Burgstahlor (2010 : 2) ที่กล่าวถึงรูปแบบการเรียนรู้ที่เป็นสากลว่า ควรนำเสนอให้นักศึกษาเกิดความเข้าใจด้วยวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้นักศึกษาได้แสดงออกโดยอิสระและมีส่วนร่วมในการฝึกฝนและฝึกหัด สอดคล้องกับ Bruner (อ้างถึงใน ทิศนา ขัมมณี. 2551 : 66-68) ที่เชื่อว่า มนุษย์เลือกที่จะรับสิ่งที่ตนเองสนใจ และการเรียนรู้เกิดจากกระบวนการค้นพบด้วยตนเองโดยมีแรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนรู้ มีโครงสร้างของความรู้ที่มีความสัมพันธ์และสอดคล้องกับพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็ก ลำดับของเนื้อหาและมีการเสริมแรงในการสอนควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิดอย่างอิสระรวมถึงการจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้ค้นพบการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งสามารถช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดี สอดคล้องกับ Bandura (อ้างถึงใน นางลักขณ์ วิรัชชัย และรุ่งนภา ตั้งจิตเจริญกุล. 2554 : 12) ที่กล่าวถึงกระบวนการของการเกิดพฤติกรรมและการกระทำว่า ประกอบด้วย 4 กระบวนการ คือ กระบวนการสนใจหรือเอาใจใส่กระบวนการจดจำหรือการคงไว้ กระบวนการแสดงพฤติกรรมและกระบวนการจูงใจ สอดคล้องกับ Simpson (อ้างถึงใน ประภากร โลทองคำ. 2553 : 23-25) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของการเรียนรู้ด้านทักษะว่าประกอบด้วย การรับรู้เพื่อเคลื่อนไหว ทำกิจกรรมโดยเริ่มจากการรับสัมผัส สิ่งเร้า มีการเลือกสัญญาณและแปลความหมาย การเตรียมตัวในการตอบสนองต่อสถานการณ์ต่างๆ การทำตามคำแนะนำลองผิดลองถูกและการฝึกฝนจะทำให้ปฏิบัติงานได้ถูกต้อง สอดคล้องกับ สุวิมล ตันมี (2552 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการพัฒนาทักษะการสืบค้นสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต สำหรับช่วงชั้นที่ 4 พบว่า คะแนนทักษะการสืบค้นสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตในแต่ละแผนการจัดการเรียนรู้มีแนวโน้มสูงขึ้นและสอดคล้องกับ นางลักขณ์ แสงโสภา (2553 : บทคัดย่อ) ศึกษาผลการรู้สารสนเทศด้านทักษะการสืบค้นสารสนเทศจากบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบมีการฝึกปฏิบัติการสืบค้นกับแบบไม่มีการฝึก

ปฏิบัติการสืบค้นของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนมัธยมพระราชทานนายาว พบว่า กลุ่มที่เรียนจากแบบมีการฝึกปฏิบัติการสืบค้นกับแบบไม่มีการฝึกปฏิบัติการสืบค้น มีผลการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน โดยนักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจากแบบมีการฝึกปฏิบัติการสืบค้นมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนจากแบบไม่มีการฝึกปฏิบัติการสืบค้นอีกด้วย

2. นักศึกษาทั้งสองสาขาวิชามีผลการพัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลครั้งที่ 1 และครั้งที่ 5 แตกต่างกันอย่างสรุปได้ว่า นักศึกษาเกิดนิสัยสืบค้นข้อมูลโดยไม่รอคำสั่งจากอาจารย์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคณะผู้วิจัยวางแผนการทดลองโดยใช้ความถี่ในการฝึกทักษะ คือ ให้มีการทำซ้ำๆ ในระยะแรกต่อเนื่อง 3 สัปดาห์ จากนั้นมีการเว้น 1 สัปดาห์ จึงฝึกทักษะ ครั้งที่ 4 และเว้น 2 สัปดาห์จึงฝึกทักษะ ครั้งที่ 5 ทั้งนี้เพื่อเป็นการทบทวนการจำวลความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับและความคงทนในการสืบค้นข้อมูล ซึ่งจะก่อให้เกิดเป็นนิสัย สอดคล้องกับ Watson (อ้างถึงใน ประยุทธ์ ไทยธานี. 2555 : 57) ที่อธิบายว่า นิสัยมีการพัฒนามาจากกฎแห่งความถี่โดยมีการทำซ้ำ ยิ่งสิ่งเร้าและการตอบสนองเกิดขึ้นร่วมกันบ่อยครั้งเท่าไร นิสัยก็จะมีพลังมากขึ้นเท่านั้น สอดคล้องกับ Bloom (อ้างถึงใน ประยุทธ์ ไทยธานี. 2550 : 57-58) กล่าวว่า การเรียนรู้เป็นผลของการฝึกหัดและประสบการณ์อันเป็นผลจากกระบวนการให้การเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อม และการเรียนรู้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร สอดคล้องกับแนวคิดของ Guthrie (อ้างถึงใน ประยุทธ์ ไทยธานี. 2555. : 63-64) ที่กล่าวถึงนิสัยของมนุษย์สามารถเปลี่ยนได้ด้วยแนวคิดการกระทำครั้งสุดท้ายที่สุด คือ การให้บุคคลสร้างการตอบสนองใหม่แบบใดแบบหนึ่งต่อสิ่งเร้าเดิม

3. เกณฑ์การเขียนบรรณานุกรมมีความแตกต่างกันในครั้งที่ 3 ครั้งที่ 4 และครั้งที่ 5 โดยนักศึกษาศาखाวิชาการศึกษามีการพัฒนาสูงกว่านักศึกษาศาखाวิชาอื่น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะเป็นนักศึกษาต่างคณะวิชา นักศึกษาแต่ละคณะวิชามีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ผู้ที่เลือกศึกษาในสาขาวิชาการศึกษาที่จะเป็นครูต่อไปเป็นผู้มี

คุณลักษณะของความเป็นครูที่ดี เช่น มีความตั้งใจสนใจ และมีความอดทนในการเรียนรู้ ใฝ่รู้และฝึกฝนตนเอง อยู่เสมอ รู้จักหน้าที่และมีความรับผิดชอบสูง เป็นต้น อีกทั้งนักศึกษาผู้เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นนักศึกษา ชั้นปีที่ 5 ซึ่งเป็นภาคเรียนสุดท้ายของหลักสูตรที่ผ่าน กระบวนการศึกษาทั้งด้านความรู้และประสบการณ์ การฝึกสอนในโรงเรียนเป็นเวลา 1 ปีมาแล้ว ทำให้มีการ พัฒนาทักษะการสืบค้นข้อมูลด้วยตนเองได้ดีกว่านักศึกษา สาขาวิชาอื่น สอดคล้องกับ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ภูมิพลอดุลยเดชมหาราช (อัครา คงประเสริฐ, ออนไลน์. ม.ป.ป.) ที่พระราชทานพระราชดำรัสแก่ครูอาวุโส ประจำปี 2522 ว่า "...ครูที่แท้นั้นต้องเป็นผู้กระทำแต่ ความดี ต้องขยันหมั่นเพียรและอดสาเห พากเพียร ต้อง เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่และเสียสละ ต้องหนักแน่นอดกลั้นและ อดทน ต้องรักษาวินัยสำรวมระวังความประพฤติของตนให้ อยู่ในระเบียบแบบแผนอันดีงาม ต้องปลื้มใจจากความ สะดวกสบายและความสนุกสำราญที่ไม่สมควรแก่เกียรติภูมิ ของตน ต้องตั้งใจให้มันคงและแน่วแน่ ต้องซื่อสัตย์รักษา ความจริงใจ ต้องมีเมตตาหวังดี ต้องวางใจเป็นกลางไม่ ปล่อยไปตามอำนาจคติ ต้องอบรมปัญญาให้เพิ่มพูน สมบูรณ์ขึ้นทั้งในด้านวิทยาการและความฉลาดรอบรู้ในเหตุ และผล..." และสอดคล้องกับ สุพิศ บายคยาคม (2550 : บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องการรู้สารสนเทศของนิสิตปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตศรีราชา มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านการรู้สารสนเทศของ นิสิตจำแนกตามคณะ พบว่า นิสิตที่ศึกษาในคณะต่างกัน มีความสามารถการรู้สารสนเทศแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1.1 นักศึกษามีพัฒนาการสืบค้นข้อมูลด้วย ตนเองที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ผู้สอนจึงควรฝึกทักษะ การสืบค้นโดยสอดแทรกในทุกรายวิชา

1.2 การวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญพบว่า ทำให้นักศึกษารู้สึกดีต่อกิจกรรมและเกิด การเรียนรู้ ดังนั้นผู้สอนควรสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.3 กิจกรรมที่นักศึกษาต้องการพัฒนาต่อไป คือการเขียนบรรณานุกรม ดังนั้น ผู้สอนควรฝึกปฏิบัติการ เขียนบรรณานุกรมเพื่อเป็นทักษะที่ติดตัวต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยครั้งนี้เป็นการฝึกทักษะการสืบค้น ข้อมูลซึ่งเป็นทักษะพื้นฐานของการทำวิจัย ดังนั้น ควรมีการ วิจัยเพื่อพัฒนาทักษะขั้นสูงขึ้น ได้แก่ การคิดวิเคราะห์ การ คิดอย่างมีวิจารณญาณ การกำหนดปัญหาและทักษะการ เขียนรายงาน

2.2 การวิจัยครั้งนี้ศึกษาการพัฒนาทักษะการ สืบค้นข้อมูลเฉพาะภาคเรียนเดียว ไม่ได้ออกแบบการวิจัย เพื่อติดตามนักศึกษากลุ่มเดิมเพื่อดูการพัฒนาในภาคเรียน ต่อไป ดังนั้น จึงควรออกแบบการวิจัยให้มีการติดตามเพื่อ ดูการพัฒนาทักษะมากกว่าหนึ่งภาคเรียน

เอกสารอ้างอิง

ทศนา เขมมณี. (2551). **ศาสตร์การสอน : องค์ความรู้ เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

นงลักษณ์ วิรัชชัย และรุ่งนภา ตั้งจิตเจริญกุล. (2551).

การวิเคราะห์แนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคุณธรรม จริยธรรมของคนไทย. กรุงเทพฯ : ศูนย์คุณธรรม.

นงลักษณ์ แสงโสภา. (2553). **ผลการรู้สารสนเทศด้าน ทักษะการสืบค้นสารสนเทศจาก บทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบมีการฝึกปฏิบัติการ สืบค้นกับแบบไม่มีการฝึกปฏิบัติการสืบค้นของ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 1 โรงเรียนมัธยม พระราชทานนายาว**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร มหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และ สารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ประภากร โล่ห์ทองคำ. (2553). **จิตวิทยาการเรียนรู้**.

นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครราชสีมา.

ประยุทธ์ ไทยธานี. (2550). **ธรรมชาติของผู้เรียน.**

นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา.

_____. (2555). **จิตวิทยาการเรียนรู้ของมนุษย์.**

นครราชสีมา : คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
นครราชสีมา.

ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2555). **ระเบียบวิธีวิจัยทาง**

พฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์. บุรีรัมย์ :
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สายสุนีย์ คำวรรณะ. (2551). **การศึกษาทักษะการสืบค้น
สารสนเทศโดยใช้โปรแกรมค้นหาของนักศึกษา
ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
สารสนเทศศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่.**

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2552). **กรอบ
มาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษา พุทธศักราช 2552.
กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.**

สุพิศ บายคายคม. (2550). **การรู้สารสนเทศของนิสิต
ระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
วิทยาเขตศรีราชา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต สาขาวิชาสารสนเทศศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.**

สุวิมล ต้นมี. (2552). **การพัฒนารูปแบบการพัฒนาทักษะ
การสืบค้นสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตสำหรับ
ช่วงชั้นที่ 4. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา.**

อัจฉรา คงประเสริฐ. (ม.ป.ป.). **ลักษณะของครูที่ดีตาม
พระราชดำรัส.** [ออนไลน์]. แหล่งที่มา : www.gogoknow.org/posts/521302 [28 กันยายน
2556].

Burgstahler, Sheryl. (2010). **Universal design of
instruction (UDI) : Definition, principle,
guidelines and examples.** [Online]. Available :
[http://www.Washington.edu/doit/Brochures/
PDF/instruction.pdf](http://www.Washington.edu/doit/Brochures/PDF/instruction.pdf) [2013, June 5].

Pawling, Kimberly Ann. (2010). **Integrating universal
design for learning concepts into secondary
general education instructional methods
courses.** [Online]. Available : [http://www.
students.ggraduate.ucf.edu/calendar/index.
cfm?eventID=1446](http://www.students.ggraduate.ucf.edu/calendar/index.cfm?eventID=1446) [2013, June 15].